ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΙΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΦΡΙΚΗΣ

Ο ΔΖΕΖΖΑΡ ΤΗΣ ΔΑΜΑΣΚΟΥ

Ἕνας τρομερὸς τύραννος. Ὑπηρέτης, δοῦλος, δολοφόνος, πολεμιστὴς καὶ τέλος βασιλεύς. Ἡ Λαίδη Στάνχοπ περὶ αὐτοῦ. Τὰ κακουργήματά του. Φρικώδεις ἀκρωτηριασμοὶ χάριν... τοῦ ὡραίου! Πῶς ἔβγαλε τὸ μάτι τοῦ κευρέα του. Λυσσώδης διώκτης τῶν αἰσχροκερδῶν. Πῶς τοὺς ἐτιμωροῦσε. Τὸ οἰκτρὸν τέλος του.

Τὴν ἐποχὴ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος, μονάρχης καὶ τύραννος τῆς Δαμασκοῦ, ἦταν ἕνας Δζεζζὰρ Πασᾶς, ὁ ὁποῖος καὶ ἐπολέμησεν ἐπιτυχῶς, ὑπερασπίσας τὴν πόλιν ἀπὸ τὸν Στρατὸν τοῦ μεγάλου κατακτητοῦ.

Ἡ ἱστορίες τῆς Ἀνατολῆς, εἶνε γεμάτες ἀπὸ φρικαλεότητες, καὶ ἀπίστευτες σκληρότητες καὶ ὅτι εἴδους ἀπανθρωπία θέλεις. Ἀγριώτερος καὶ σκληρότερος καὶ ἀπανθρωπότερος ὅλων τῶν τυράννων, ἦταν ὁ Δζεζζάρ.

Κατήγετο ἀπὸ τὴν Βοσνίαν. Σὲ ἡλικία δεκαὲξ ἐτῶν ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Βοσνία καὶ πῆγε στὴν Κωνσταντινούπολιν ὅπου ἐμπῆκεν ὑπηρέτης στὸ χάνι ἑνὸς Ἕλληνος. Ἀπὸ ἐκεῖ ἔφυγε γιὰ τὸ Κάϊρο, ὅπου πουλήθηκε ὡς δοῦλος, σ' ἕνα ἄλλο τέρας, τὸν Ἀλῆ-Βέη, ὁ ὁποῖος τὸν μεταχειρίσθηκε γιὰ νὰ δολοφονῇ τοὺς ἐχθρούς του.

Ἐκεῖ ἐπῆρε καὶ τὸ ὄνομα «Δζεζζὰρ» ποὺ σημαίνει «σφαγεύς».

Σιγὰ - σιγὰ ἐνδυναμωθεὶς ἔφυγε δολοφονήσας τὸν πάτρωνά του τὸν Ἀλῆ καὶ σχηματίσας συμμορίαν, κατέλαβε μίαν πόλιν τῆς Συρίας, στὴν ὁποία ἀνηγορεύθη ἄρχων. Ἕνας ἄραψ Σεῖχης Δαχὲρς ὀνομαζόμενος, τὸν ἐπολιόρκησε ἐκεῖ. Ὁ Δζεζζάρ, γιὰ νὰ δυναμώσῃ τὰ τείχη τῆς πόλεως καὶ νὰ τὰ κάμῃ «στερεώτερα», ἔκλεισε ζωντανοὺς μέσα σ' αὐτά, δέκα Ἕλληνας, χριστιανούς, μικρεμπόρους στὴν πόλιν ἐκείνην, προσφέρας αὐτοὺς θυσίαν, τρόπον τινά, εἰς τὸν θεόν, πρὸς ἐξευμένισιν...

Ἦταν δὲ φαίνεται καὶ καλὸς πολεμιστής, γιατὶ ὁ πολιορκῶν αὐτὸν Σεῖχης Δαχέρς, θαυμάσας τὴν ἀνδρείαν του, τοῦ ἐπρότεινε νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν καὶ νὰ γίνῃ φίλος του. Ὁ Δζεζζὰρ ἐδέχθη. Ὁ Δαχὲρς τὸν ἔθεσεν ἐπὶ κεφαλῆς μιᾶς ἐκστρατείας κατὰ τῆς Παλαιστίνης τὴν ὁποία ὁ Δζεζζὰρ ἔφερεν εἰς πέρας. Ἔγεινε Διοικητὴς τῶν μερῶν ἐκεῖ, καὶ γιὰ νᾶναι ἀπόλυτος κύριος καὶ αὐτεξούσιος, ἐδολοφόνησε καὶ τὸν προστάτην του Δαχέρς. Καταλαβὼν κατόπιν τὴν Δαμασκόν, ἔγεινε Πασᾶς καὶ Σουλτάνος, ὅλης ἐκεῖ πέρα τῆς περιφερείας.

Ἡ λαίδη Στάνχοπ ἔγραφε μιὰ φορὰ γιὰ αὐτόν :

«Εἰς τὰ χρονικὰ τῆς Τουρκικῆς Ἱστορίας, τῆς γεμάτης φόνους καὶ ἀγρίας σφαγάς, τῆς τόσον μολυσμένης μὲ αἷμα, τῆς τόσο βαρείας μὲ τοὺς ὀδυρμοὺς χιλιάδων ἀτυχῶν βασανισθέντων, ἡ βασιλεία τοῦ Δζεζζὰρ εἶνε ἕνα πειὸ βαθύ, κόκκινο, καθημαγμένο στίγμα».

Ἡ λαίδη αὐτή, περιπατοῦσα τότε ἐντὸς τῆς πόλεως, ἐξεπλάγη ὅταν συνήντησε πολλοὺς ἀνθρώπους μὲ πρόσωπα φρικωδῶς ἀκρωτηριασμένα.

«Μερικοί, λέγει, δὲν εἰχαν μύτην, ἀπὸ ἄλλους ἔλειπεν ἕνα αὐτί, κάποτε καὶ ταδύο πολλοὶ εἶχαν μόνον ἕνα μάτι.» Ἐκπλαγεῖσα, ἠρώτησε ἕνα Χατζῆ Ἀλῆν ὀνομαζόμενον, πρώην δήμιον τοῦ Δζεζζάρ, προβιβασθέντα εἰς τὴν ὑψηλὴν θέσιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν ἀποσκευῶν.

Κ' ἐκεῖνος τῆς διηγήθηκε πολλὲς φρικτὲς ἱστορίες, τοῦ πρὸ ὀλίγου κυρίου καὶ αὐθέντου του, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀκρωτηριάσει ὅλον αὐτὸ τὸν κόσμο!

***

Ὑπῆρχε ἀκόμη, πρὸ ἐτῶν εἰς τὴν Δαμασκόν, τὸ «κιόσκι» στὸ ὁποῖο ἔμενεν ὁ Δζεζζάρ. Ὁ Πασᾶς συνήθιζε νὰ τοποθετῇ τὸ διβάνι του κοντὰ στὸ παράθυρο καὶ νὰ βλέπῃ ἔξω στὸν δρόμο. Ἐὰν ἔβλεπε κανένα διαβάτην, τοῦ ὁποίου τὸ πρόσωπο, τὰ φορέματα ἢ τὸ σῶμα δὲν τοῦ ἄρεσαν, ἔστελνε καὶ τὸν ἔφερναν ἐμπρός του. Ἐὰν ὁ πολίτης προσεπάθει νὰ ἀντισταθῇ, τὸν προσεκόμιζαν διὰ τῆς βίας.

Ὅταν ὁ διαβάτης, νεκρὸς μᾶλλον, ἀπὸ τὸν φόβον, παρὰ ζωντανός, ὡδηγεῖτο ἐνώπιον τοῦ Δζεζζάρ, αὐτὸς τοῦ ἔλεγε :

— Τὸ πρόσωπό σου δὲν μοῦ ἀρέσει! ἢ

— Ἔχεις κακὸ μάτι!

Κ' ἔπειτα, στρεφόμενος πρὸς τὸν δήμιον :

— Ἕνας ἄνθρωπος τόσο ἄσχημος, εἶνε ἀνάξιος νὰ ζῇ... Εἶναι, ὡρισμένως, τέκνον τοῦ διαβόλου, γιατὶ ὁ Θεὸς πλάτει καλὰ καὶ ὄμορφα τὰ ἔργα του.

Κ' ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸ ὡραῖον, διέτασσε νὰ τοῦ κόψουν τὰ αὐτιά, τὴν μύτη ἢ καὶ τό... κεφάλι!...

***

Κάποτε εἶχε καί... ἐξάρσεις,

Ὅταν οἱ φύλακές του συνελάμβαναν ὅλους τοὺς διαβάτας, ποὺ ἔτυχε νὰ περνοῦν κάτω ἀπὸ τὸ «κιόσκι» του, στὸν κεντρικὸ δρόμο τῆς πόλεως, διέτασσε καὶ τοὺς παρέτασσαν ἑκατέρωθεν τοῦ διβανίου του, ἄνευ διακρίσεως, καὶ ἀφοῦ ἀπελάμβανεν ἀρκετὴν ὥραν τὴν θανάσιμον ἀγωνίαν των, ἀνήγγελλε ἔπειτα, σιγά - σιγά, τὴν ἐτυμηγορίαν του :

— Νὰ κρεμαστοῦν ἐκεῖνοι ποὺ στέκονται δεξιά, καὶ νὰ ἑτοιμασθῇ ἕνα... πλούσιον γεῦμα, διὰ τοὺς ἰσταμένους ἐξ ἀριστερῶν!..

***

Φαντασθῆτε νὰ ζῇ κανεὶς μέσα σὲ μιὰ πόλι, ποὺ διοικοῦσε ἕνα τέτοιο τέρας. Ἀλλὰ νὰ φαντασθῇ κανεὶς κ' ἐκείνους ποὺ ζοῦσαν μέσα στὸ παλάτι του.

Μιὰ μέρα, ὅταν ὁ κουρεύς του δίστασε νὰ βγάλῃ τὸ μάτι ἑνὸς τυχαίως διερχομένου διαβάτου, ὁ Δζεζζὰρ τοῦ εἶπε :

— Ἄ! Εἶσαι καὶ λίγο δύσκολος! Ἴσως γιατὶ δὲν ξέρεις νὰ βγάζῃς μάτια! Ἔλα νὰ σοῦ δείξω...

Καὶ ἐβύθισε τὸν δείκτην τοῦ δεξιοῦ του χεριοῦ στὴν κόγχη τοῦ ματιοῦ τοῦ κουρέως καὶ τοῦ τίναξε στὸ πάτωμα.

***

Εἶχε ὅμως καὶ ἕνα καλὸ ἡ σκληρότης του αὐτή.

Δὲν ὑπῆρχεν αἰσχροκέρδεια.

Οἱ ἔμποροι, δὲν τολμοῦσαν νὰ γελάσουν τοὺς πελάτας των, ἢ νὰ μεταχειρισθοῦν ξύκικες ζυγαριές, ἢ νὰ χρησιμοποιήσουν μέτρα ψεύτικα.

Συλλαμβανόμενοι ἐπ' αὐτοφώρῳ, ἐκαρφώνοντο ἀπὸ τὴν γλῶσσαν εἰς τὴν πόρτα τῶν καταστημάτων των.

Οἱ χασάπηδες ἐκρεμῶντο ἀπὸ τὰ τσιγκέλια τῶν καταστημάτων των, ὅπου συνήθιζαν νὰ κρεμοῦν τὰ καλὰ κομμάτια τοῦ κρέατος ὅπου πωλοῦσαν...

Οἱ μανάβηδες ἐκρεμῶντο ψηλά, ἀπὸ τὸ ἕνα χέρι, δεμένο στὸν καρπό, ὥρες ἀρκετές.

Στοὺς κακοὺς ἢ δωροδοκουμένους δικαστάς, ἔχωναν δυὸ σιδερένια καρφιὰ στὰ ρουθούνια!

Μᾶς χρειάζεται, ἀσφαλῶς, ἕνας τέτοιος κακοῦργος σήμερα, γιὰ ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐπίβλεψιν μερικῶν κλάδων τῆς πολιτείας.

***

Τὸ ἀπαίσιον αὐτὸ τέρας ἔζησε χρόνια πολλὰ καὶ ἀπήλαυσε τὴν δύναμι τῆς κακίας του.

Ἦταν 88 ἐτῶν, ὅταν τὸν ἐσκότωσεν ἕνας συγγενὴς κάποιου θύματός του.

Αὐτὸ εἶνε τὸ τέλος τῶν τυράννων, πάντοτε.

Χρόνια πέρασαν, μετὰ τὸν θάνατόν του, ἀρκετά, γιὰ νὰ συνέλθῃ ἀπὸ τὸ φόβο της ἡ πόλις καὶ νὰ περάσουν ἥσυχοι οἱ ἄνθρωποι κάτω ἀπὸ τὸ «κιόσκι» του, στὸν κεντρικὸ δρόμο τῆς πόλεως...

Ἱστορικὸς

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

Ἡ πρώτη ἔκδοσις τοῦ μυθιστορήματος τοῦ Ζολᾶ, ὁ «Ἰατρὸς Πασκάλι», τελευταίου τῆς περιφήμου σειρᾶς τῶν Ρουγγὸν Μακάρ, ἐπωλήθη ὁλόκληρος ἐντὸς 3—4 ἡμερῶν. Ἐξηντλήθησαν δηλαδὴ ἐντὸς τῶν ἡμερῶν αὐτῶν 100 χιλιάδες ἀντιτύπων!

***

Τὰ περιστέρια ἐρωτεύονται παθητικὰ ὅπως καὶ τὰ τρυγόνια.

Νὰ τί διηγεῖται σχετικῶς ἕνας Οὐγγαρέζος περιστεροτρόφος ἀπὸ τὸ Σάρ : Τὴν περασμένη βδομάδα βρῆκα ἕνα σερνικὸ περιστέρι νεκρό. Τὸ πῆρα καὶ τὸ πέταξα στοὺς ἀγρούς. Ἡ θηλυκιὰ ὅμως σύντροφός του τὸ ἀκολούθησεν ἐκεῖ πέρα καὶ δὲν ἤθελε νὰ φύγῃ ἀπὸ κοντά του. Ἀναγκάστηκα τότε νὰ τὸ θάψω στὴν αὐλή. Ἡ περιστερὰ μὲ παρηκολούθησε ἀπ' τὸ κλουβί της κι' ὅταν τὴν ἄφησα ἐλεύθερη, κάθησε στὰ κεραμίδια, ἀντίκρυ στὴν αὐλὴ καὶ κύτταξε τὸ μέρος ποὺ ἔθαψα τὸν σύντροφό της! Στὰ κεραμίδια ἔμεινε 4 ἡμέρας, χωρὶς τροφή, καὶ τέλος ἐψόφησε μὴ θέλοντας νὰ ἐγγίσῃ τὸ φαγητὸ ποὺ τῆς ἔβαζα τακτικὰ κάθε ἡμέρα!...

***

Τὸ θέρος τοῦ 1894 δυὸ φοιτηταὶ πῆγαν νὰ μονομαχήσουν στὸ Γαλάτσι, συνοδευόμενοι ἀπὸ τοὺς μάρτυράς των καὶ τοὺς ἰατρούς των, ὅλους συμφοιτητάς των. Ὅταν ἐπυροβόλησε ὁ πρῶτος τὸν ἀντιπάλων ὁ δεύτερος ἔπεσε κάτω... λιπόθυμος! Τὸν ἔφεραν, τέλος, στὰς αἰσθήσεις του κ' ἐπυροβόλησε κι' αὐτός. Μὲ τὸ μπάμ! ποὺ ἀκούστηκε ἔπεσε κάτω... λιπόθυμος ὁ ἕτερος ἀντίπαλος! Κι' ἐπειδὴ ἡ μονομαχία δὲν μποροῦσε νὰ συνεχισθῇ ὑπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας τοὺς συμφιλίωσαν καὶ κατηυθύνθησαν ὅλοι στὴν πλησιεστέραν μπύραν, ὅπου τὸ ἔριξαν στὸ γλέντι ....